

ЗВО «Університет Короля Данила»

Бібліотека

ВИДАТНИЙ МАЙСТЕР

МОНУМЕНТАЛЬНОЇ СКУЛЬПТУРИ

Антон ПОПЕЛЬ (1865–1910)

Довідкове видання

Івано-Франківськ

2025

Укладач та комп'ютерний набір: Чікальова С.О. – бібліотекарка УКД

Видатний майстер монументальної скульптури Антон ПОПЕЛЬ (1865–1910) : довідкове видання. Івано-Франківськ: ЗВО « Університет Короля Данила» , бібліотека . 2025 . 22 с.

Мета видання : вивчення та вшанування великих особистостей, зокрема Антона Попеля (1865–1910), збереження творчої спадщини цього видатного майстра львівської монументальної скульптури . На зламі XIX-XX століть Антон Попель з успіхом суперничав з іншими провідними скульпторами, що також працювали у столиці Галичини.

Лише один перелік його пам'ятників і окремих скульптур засвідчує великий талант цього майстра, котрого не без підстав вважають найвідомішим львівським скульптором кінця XIX – початку XX століття. Більшість із споруд, котрі він оздоблював, нині стали пам'ятками архітектури державного значення.

У мистецтві Львова наприкінці XIX – на початку XX ст. вагоме значення мали майстри монументальної скульптури. Творчість одного з них – А. Попеля – характеризувалась складним переплетінням різних стильових напрямів.

На зламі XIX-XX століть Антон Попель з успіхом суперничав з іншими провідними скульпторами, що також працювали у столиці Галичини. На його творчості виразно позначився вплив академізму, неоренесансу, веризму, а також необароко – напрямку, який у кінці XIX ст. був популярним у скульптурі, особливо пов'язаний з архітектурою.

Коротко з біографічними даними Антона Попеля можна ознайомитись у польських спеціалізованих виданнях: «Pamiętnik towarzystwa przyjaciół sztuk pięknych w Krakowie», «Pamiętnik wzniesienia i odsłonięcia pomników Tadeusza Kościuszki i Kazimierza Puławskiego» (1910р.), у публікації чашопису «Nasz kraj». Його особистість згадується в контексті пам'яток архітектури, в українських спеціалізованих виданнях: «Архітектура Галичини XIX – XX століть», «Зустріч зі Львовом», «Архітектура Львова: Час і стилі. XIII-XXI ст.», «Історія Львова», в газеті «Галицька брама» та інших публікаціях.

Антон Попель (1865–1910) – один з найвідоміших львівських скульпторів кінця XIX – початку XX ст. На зламі століть він з успіхом змагався з іншими скульпторами, що також працювали у столиці Галичини – Петром Війтовичем, Тадеушем Барончем, Юліаном Марковським, Петром Гарасимовичем і Юліаном Белтовським. На його творчості виразно позначився вплив академізму, неоренесансу, веризму, а також необароко – напрямку, який у кінці XIX ст. почав домінувати у скульптурі, особливо пов'язаний з архітектурою.

Роки навчання і облаштування майстерні у Львові

Антон-Юзеф Попель народився 13 червня (за написом на личаківському надгробку, що стосується іменин – дня св. Антонія – 10 травня) 1865 року в містечку Щакова, що нині є ділянкою міста Явожно у Сілезькому воєводстві

Республіки Польща. Батько – Антон Попель-старший (1827-1903) був урядовим службовцем митниць у різних галицьких містах, зокрема, у Бродах та Золочеві. Рід Попелів шляхетського походження, і Антон-молодший часто використовував як частину прізвища назву родового гербу Сулима з XIV століття.

Антон Попель у своїй майстерні, бл. 1905 року, фот. збірка Юрія Бірюльова

Роки юності він провів у Бродах і вважав це місто рідним на рівні зі Львовом. Тут його батько цінувався як активний громадський діяч, у 1895-1897 рр. видавав власним коштом часопис «Gazeta Brodzka». Після навчання в гімназії, спочатку у Бродах, потім у Львові, маючи 17 років, Антон вирішив присвятити своє майбутнє мистецтву. У 1882-1885 рр. він вчиться в краківській Школі образотворчого мистецтва у Валерія Гадомського, потім в 1885-1888 рр. у віденській Академії мистецтв у професорів скульптури Едмунда фон Гельмера та Отто Кьоніга. Закінчив освіту в 1888 році у флорентійській

Академії мистецтв у Аугусто Рівальті – автора веристичних пам'ятників. Популярний тоді австрійський та італійський «необароковий академізм», праця його вчителів над численними монументами і декоративними оздобами будинків справляють враження на молодого митця, залишають виразний відбиток на стилістиці його подальших творів і визначають його нахил до декоративно-монументальної пластики.

Студентські роки закінчуються, і в 1889 році Попель повертається до Львова. Він облаштовує свою майстерню у монастирі бенедиктинок (тепер вул. Вічева). Досить швидко його помічає Леонард Марконі і запрошує працювати своїм асистентом на кафедрі скульптури Львівської політехніки, а також співробітником до своєї майстерні. Відтоді Попель постійно допомагав Марконі у його монументально-декоративних роботах 90-х років XIX ст., і багато чому від нього навчився. Після смерті Марконі в квітні 1899-го Попель продовжував викладати на тій же кафедрі скульптури в Політехніці, від 1901 як доцент, а від 1905 – як надзвичайний професор.

У грудні 1894 р. він одружився з донькою Марконі Марією. В них було троє дітей – син і молодша донька Ядвіга померли в дитинстві, старша донька Габрієля натомість прожила майже 80 років (померла у 1974). Антон майже не виїздив зі Львова, тільки, як виняток, у грудні 1894 – жовтні 1895 він був з дружиною у шлюбній подорожі по Італії, а від серпня 1907 по листопад 1909 працював у США над пам'ятником Костюшку. У Львові він добився значного успіху, тут у 1902 році фірма Івана Левинського за проектом Владислава Годовського збудувала йому віллу з майстернею, яку власник назвав «Сулима», на вул. Іссаковича, 2а (тепер вул. Горбачевського, вілла не збереглась).

Велика творча спадщина Антона Попеля свідчить насамперед про його видатний хист монументаліста. Він вирізьбив у Львові чимало скульптур, майстерно композиційно і технологічно пов'язаних з будинками. Більшість з цих скульптур відливалась у цементі, змішаному з гідравлічним вапном, а також виконувалась у пісковіку та «штучному камені», подекуди – у мармурі.

Зі стилістичного боку в цих алегоричних скульптурах часом переважало віденське необароко, що проявлялось в енергійному моделюванні й динамічному русі фігур

Властивий Попелю дар монументаліста проявився у створених ним численних пам'ятниках. Перший з них постав у 1896-1898 рр. – пам'ятник письменнику Юзефу Коженювському в Бродах. Відкритий 11 вересня 1898 року в парку «Райківка» кам'яний пам'ятник, загальною висотою 5 метрів (фігура 2 метри) представляв письменника на повний зріст у спокійній позі, з традиційними для академічного мистецтва драпіруваннями плаща і атрибутами (був зруйнований близько 1950 року).

Але найбільший успіх чекав на скульптора 10 грудня 1898 року, коли журі конкурсу проектів пам'ятника Міцкевичу у Львові призначило Попелю першу премію розміром тисяча корон. Нагороджений ескіз представляв композицію з двох фігур – генія мистецтва і поета з книгою та пером у руках. У 1899-1900 рр. Попель виконав новий, другий варіант групи «Натхнення» – модель в одну третю натурального розміру. Композиція стала більш невимушеною і динамічною, особливо вдалим став мимовільний жест Міцкевича, котрий простягає руку за лірою, яку подає крилатий геній. Постать генія, що завис у повітрі, нагадує про скульптури майстрів бароко XVII століття. За цією моделлю центральна група була у 1902-1903 рр. відлита у бронзі і встановлена на колоні з італійського граніту, увінчаний бронзовим факелом. Один із найкращих у світі пам'ятників Міцкевичу урочисто відкрили 30 жовтня 1904 року. Для Попеля це був день зіркового тріумфу.

Інший пам'ятник Міцкевичу Попель створив у 1901-1906 рр. у польському курортному місті Криниця, де на зламі XIX-XX століть часто відпочивали львів'яни. Пам'ятник відкрили 12 серпня 1906 року. Його композиція відзначається оригінальним, побутовим вирішенням: біля погруддя поета заввишки 1,2 метра на постаменті стоїть сільська дівчина (її фігура

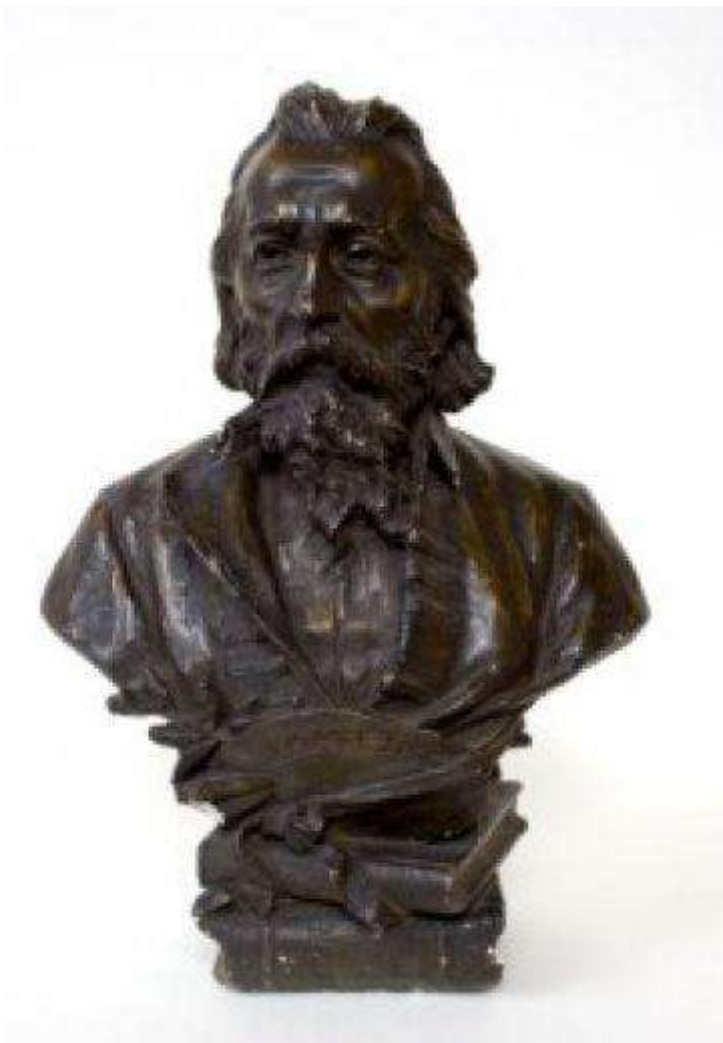
натурального розміру), яка плете вінок з польових квітів. Фігурні частини композиції, відлиті з бронзи, добре узгоджені з кам'яним пілоном.

У січні-липні 1901 року Попель виконав львівський пам'ятник Корнелю Уєйському на вулиці Академічній (нині проспект Шевченка), який відкрили 8 грудня 1901 року. У бронзовому погрудді він правдиво відтворив риси обличчя поета, користуючись прижиттєвими фото і бюстом роботи Париса Філіппі. Після Другої світової війни цей пам'ятник переїхав до Щецина.

У лютому 1907-го Попель отримав другу премію на конкурсі проєктів пам'ятника Костюшка у Вашингтоні (першу нагороду журі віддало Станіславу-Роберту Левандовському) і завдяки рішення американського президента Теодора Рузвельта йому доручили створити цей монумент. У серпні 1907 року він виїхав зі Львова до Чикаго, де працював понад два роки. Хоча в Америці Попеля ніхто не знав, йому довелося потерпати через заздрощі місцевих мистців. Проте завершення пам'ятника, урочисте відкриття якого відбулось у вашингтонському парку Лафайєта навпроти Білого дому 11 травня 1910 року, викликало ентузіазм у мистецьких колах та пресі. На гранітному п'єдесталі Попель поставив статую Костюшка у мундирі американського генерала (заввишки 3 метри), навколо розташував різноманітні у рухах бронзові групи американських і польських солдатів («Апофеоз свободи», «Рацлавиці»).

Урочистостей у Вашингтоні Попель не дочекався, тому що, захворівши, ще у листопаді 1909 року повернувся до Львова.

Велика кількість створених Попелем портретних погрудь та барельєфів відзначалась майже фотографічною точністю і реалістичною докладністю у передачі деталей людського обличчя. Серед таких праць, зокрема, слід згадати бронзове погруддя Яна Матейка (1893, Національний музей у Кракові), гіпсові погруддя у збірці Львівської національної галереї мистецтв: письменника Адама Креховецького (1902), скульптора і актора Юзефа Хмелінського (1904), хіміка Броніслава Радзішевського (бл. 1910).

Антон Попель, погруддя Яна Матейка, фот. Національний музей у Кракові

Деякі портрети Попель різьбив під впливом віденського необароко: вони характеризувались експресією моделювання, нерівністю поверхні, динамікою силуетів та яскравою театральністю у поворотах голів. У подібній манері у 1892 році скульптор сторив бюст Яна Стики, що захоплює гострою психологічною характеристикою, з обличчям художника, сповненим життєвого вогню.

М'який, майже живописний характер фактури, необароковий алегоризм і динамізм притаманні станковим композиціям Попеля зі зламу XIX-XX століть. Високого художнього рівня група «Танець» (гіпс, 1905), що представляла постаті оголеної дівчини, фавна та смерті, сплетені замкненим рухом у танці, була насичена філософськими мотивами життя й смерті. Інспірована відомими паризькими скульптурами Карпо «Танець» і «Чотири континенти», змістовно ця композиція вже відповідала модним на початку XX століття ідеям символізму.

Релігійна пластика та останні роки життя

Менше уваги Попель приділяв релігійній скульптурі. У 1895-1898 рр. на замовлення Юліана Захаревича він працював над статуями головного вівтаря неоготичного костелу кармеліток (тепер церква на вулиці генерала Чупринки, 68). Високий і стрункий головний вівтар з ажурною різьбою завершувався пінаклями та скульптурною композицією «Преображення Хреста» і мав у пределлі та середній частині коробу скульптурні оздобы, у т. ч. скульптури «Розп'яття», «Богоматір», «Св. Іван Євангеліст». З них сьогодні збереглися лише перевезені до монастиря кармеліток у Каліші (Польща) фігури Богоматері та Іоана Євангеліста, вирізьблені з академічною докладністю; про відповідність характеру неоготичної архітектури храму говорять лише стилізовані складки одягу.

Найкращим його твором у цій сфері пластики слід вважати мармуровий вівтар у костельній крипті Потоцьких в Ланьцуті з групою «Оплакування» (1904-1905). Тут домінує настрій глибокої замисленості та молитви.

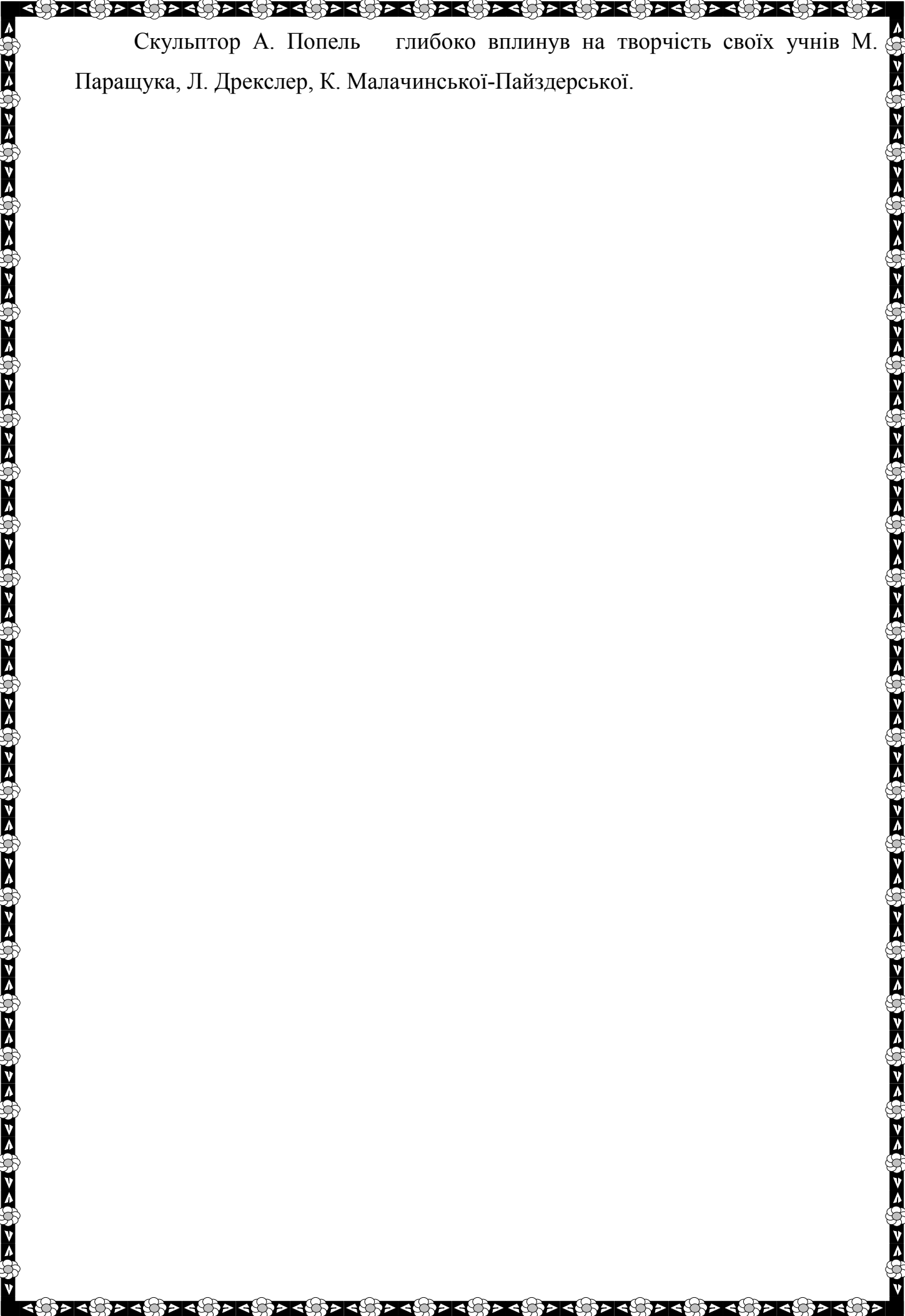
Створені Попелем у значній кількості портретні погруддя та барельєфи відзначались майже фотографічною точністю і реалістичною докладністю у передачі деталей людського обличчя. Серед таких праць, зокрема, слід згадати погруддя цісаря Франца Йосифа I (каррарський мармур, 1892–1893, до 1919 р. знаходилось у львівському Палаці юстиції), портретну плакету Леона Сапіги (1893, гіпс, Львівська галерея мистецтв), бронзове погруддя Яна Матейка (1893, Національний музей у Кракові), гіпсове погруддя Казимира Бадені, експоноване на Загальній крайовій виставці у Львові в 1894 р., гіпсове погруддя художника Міхала-Адама Созанського (1896), бронзовий портретний медальйон художника Едварда Лепши (1896, Національний музей у Кракові), погруддя брата – живописця Тадея Попеля (1898, гіпс), бронзове погруддя письменника Адама Креховецького (1903), гіпсове погруддя скульптора і актора Юзефа Хмелінського (1904, Львівська галерея мистецтв). Деякі портрети, особливо у 90-х роках XIX ст., Попель різьбив під впливом Жана-

Батіста Карпо і віденського необароко. Вони характеризувались експресією моделювання, нерівністю поверхні, динамікою силуетів та яскравою театральністю у поворотах голів. Так, ще Станіслав-Роман Левандовський виділив гіпсові погруддя Яна Каспровича з “добре схопленим рухом голови” (1891) та доктора Єнделя (1892) – реалістичне і сповнене “барокової бравури у передачі подробиць”. У збірці Львівської галереї мистецтв збереглося, виконане у подібній манері, погруддя Яна Стики (1892, гіпс), що захоплює гострою психологічною характеристикою, з обличчям художника, сповненим життєвого вогню.

На Личаківському цвинтарі праць Попеля не залишилось (що є нетиповим для львівських скульпторів). Відомо, що він проектував нагробки для інших кладовищ. У 1896 р. виконав медальйон на пам’ятнику Козебродських у Бродах, близько 1902 р. – бронзовий барельєф з головою Христа на родинному склепі Родаковських на Раковицькому цвинтарі у Кракові.

Останні місяці свого життя Попель тяжко хворів і помер у водолікувальному санаторії в Любені Великому під Львовом 7 липня 1910 р., проживши 45 років. Похорон видатного скульптора відбувся 10 липня на Личаківському цвинтарі в присутності великої кількості львівських митців, письменників та журналістів. Він був похований на 57-му полі недалеко від Л. Марконі і своєї доньки Ядвіги. Велика посмертна виставка Попеля була організована того ж 1910 року, восени, в межах Загальної крайової виставки мистецтва у Львові, на ній було представлено понад 50 творів.

Зацікавлення А. Попеля монументальною пластикою реалізовано в багатьох творах. Зі стилістичного боку в його алегоричних скульптурах переважало віденське необароко, що проявлялось в енергійному моделюванні й динамічному русі фігур. Станкові портретні погруддя і рельєфи митця характеризуються реалістичною точністю в деталях, глибокою психологічною характеристикою.

Скульптор А. Попель глибоко вплинув на творчість своїх учнів М.
Паращука, Л. Дрекслер, К. Малачинської-Пайздерської.

Праці та проекти Антона Попеля

Роботи у Львові:

- **1894 р.** – скульптурне оздоблення Палацу Мистецтв у Стрийському парку (арх. Францішек Сковрон (*Franciszek Skowron*)), тепер – спортивний корпус НУ "Львівська політехніка".*
- **1896 р.** – скульптури левів та фігура "Юстиція" в інтер'єрі колишнього Палацу Справедливості для Вищого Галицького суду (корпус №19 НУ "Львівська політехніка") на вул. Князя Романа, 1/3 (1891–1895 рр., арх. Францішек Сковрон).*
- **1895-1900 рр.** – "Радощі і страждання життя" – алегорична скульптурна композиція з 10-ти фігур на фронтоні Великого міського театру (арх. Зигмунт Горголевський) розміром 4,2х20 м із фігурами майже триметрової висоти та алегорична скульптура "Комедії" в лівій ніші головного фасаду театру; участь у виконанні фігур муз, що оздоблюють аттик.
- **1898-1900 рр.** – Фонтан із мармуровою фігурою оголеної німфи при вході до Пасажу Міколяша (кол. торгова галерея між вул. Коперника та Крутою (М. Вороного), за проектом Альфреда Захаревича (*Alfred Zachariewicz*) та Івана Левинського). Не зберігся.
- **1901 р.** – Алегоричні скульптури "Європи", "Азії", "Америки" і "Африки", а також рельєф св. Георгія на фронтоні готелю "Жорж" (1901 р., архітектурно-будівельна фірма Івана Левинського та Юліана Цибульського за проектом віденських арх. Германа Гельмера (*Hermann Helmer*) та Фердинанда Фельнера (*Ferdinand Fellner*)).
- **1901 р.** – пам'ятник польському поету Корнелю Уейському перед будинком колишнього міського казино на просп. Шевченка, 13 (1874 р., арх. Людвік Вежбицький). Перевезений до Щеціна.
- **1895-1903 рр.** – Скульптурне оздоблення колишнього будинку Крайового банку (арх. Юліан Цибульський), тепер будинок Інституту фізичної культури на розі вул. Костюшка, 11 та пл. Григоренка, 2.

1898-1904 рр. – Скульптура на фасаді Промислового музею (арх. Едмунд Жихович; нині – один із корпусів Національного музею українського мистецтва). Знищена в 1952 р.

- **1902-1904 рр.** – Alegorичні постаті "Торгівля" і "Промисловість" у нішах обабіч portalу Головного залізничного вокзалу (за проектом Владислава Садловського).
- **1903 р.** – бюст Мавриція Лазаруса в інтер'єрі єврейського шпиталю на вул. Раппапорта.
- **1904 р.** – епітафія Леона (*Leon*) та Ядвіги Сапігів (*Jadwiga Sapieha*) у мармурі та бронзі в стилі необароко біля головного вівтаря Латинського катедрального костелу.
- **Поч. XX ст.** – Кам'яний герб над входом до будинку друкарні Ставропігійського інституту на вул. Федорова, 9 (поч. XX ст.).

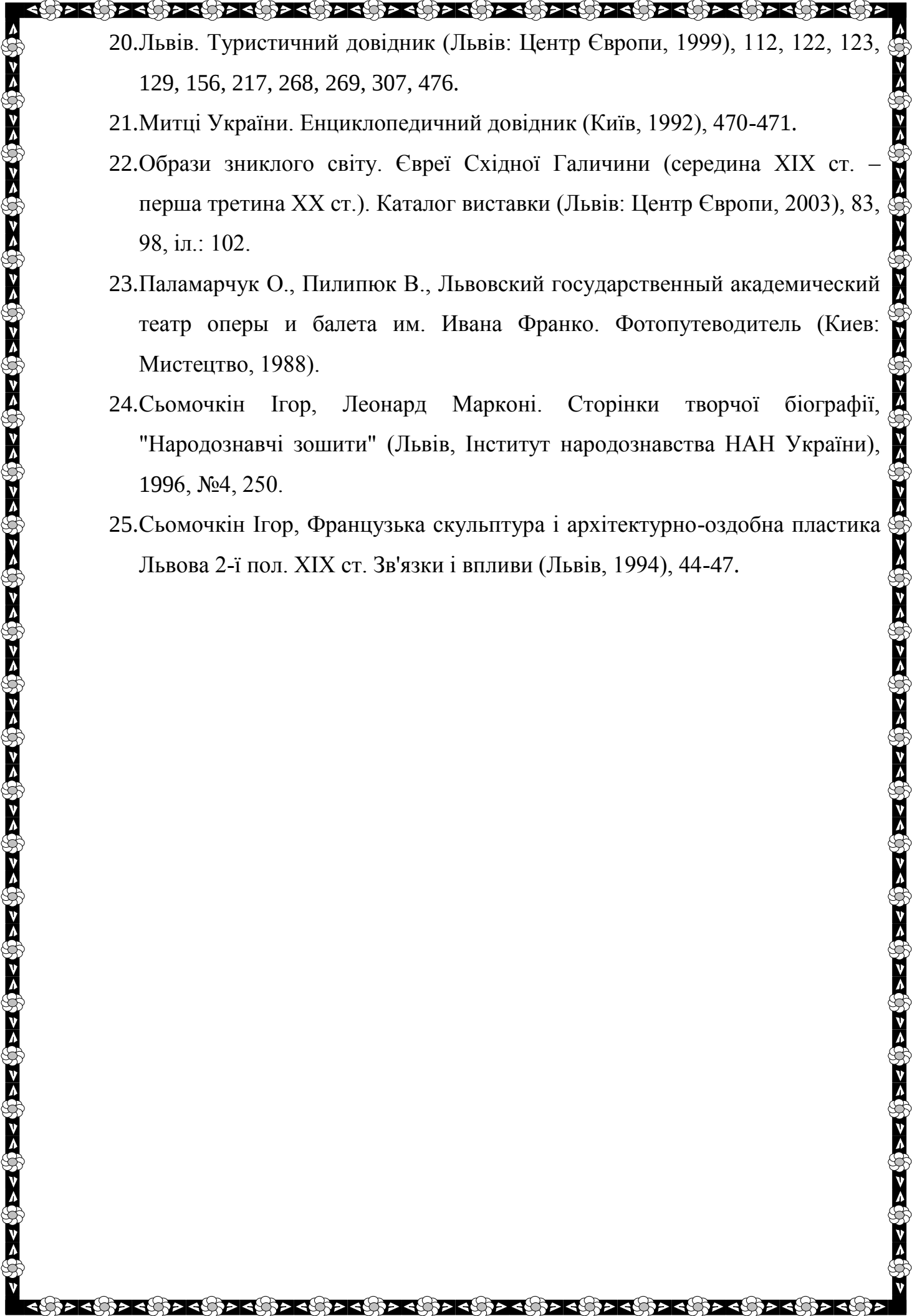
Персоналії

- **Люна Дрекслер** – Скульпторка, художниця, громадська діячка. Була ученицею Антонія Попеля.
- **Леонард Марконі** – Скульптор, майстер декоративного оздоблення будівель, викладач Вищої технічної школи у Львові (Політехніки). За проектами Леонарда Марконі А. Попель виконав алегоричні скульптури для готелю "Жорж".

Джерела:

1. Центральний державний історичний архів у м. Львові (ЦДІАЛ) 701/2/1449.
2. Birulow J., Secesja we Lwowie (Warszawa: Wydawnictwo Krupski i S-ka, 1996), 13, 137.
3. Katalog I wystawy Związku Artystów Polskich we Lwowie (Lwów, kwiecień 1903), 2 poz.

4. Katalog II wystawy wystawy Związku Artystów Polskich we Lwowie (Lwów, kwiecień 1904), 1 poz.
5. Katalog wystawy TPSP we Lwowie (Lwów, 1904), 2 poz.
6. Lwów. Ilustrowany przewodnik (Lwów: Centrum Europy, 2006), 35, 43, 69, 74, 77, 81, 94, 125, 155, 185, 273.
7. Petriakowa F., Pomnik Adama Mickiewicza we Lwowie. Z dziejów powstania, "Przegląd Wschodni. Historia i współczesność polaków na Wschodzie", 1994, T. III, zeszyt 2 (10), 215-232.
8. Wystawa dzieł sztuki do wygrania (Lwów, 1917), 2 poz.
9. Wystawa posmiertna prac śp. Popiela Antoniego urządzona staran iem Związku Studentów Architektury we Lwowie. Dodatek do katalogu Powszechnej wystawy sztuki polskiej we Lwowie (Lwów, 1910), №87-113.
10. Бірюльов Юрій, Мистецтво львівської сецесії (Львів: Центр Європи, 2005), 85, 86, іл.: 200, 202.
11. Бучковский Б., Костел св. Елизаветы, "Высокий Замок". Спецвыпуск "Старый Львов", 1992, №4, с. 2, 3.
12. Вуйчик В. С., Державний історико-архітектурний заповідник у Львові (Львів: Каменяр, 1991), 37, 42.
13. Глембоцька Г., Новіков А., Юліуш Войцех Белтовський і мистецтво скульптури у Львові кінця ХІХ – поч. ХХ ст., "Народознавчі зошити" (Інститут народознавства НАН України, Львів), 2005, №№ 1-2, 119.
14. Гранкін Павло, Соболевський Є., Львівський оперний театр: історія будови та реставрації, "Будуємо інакше", 2000, №6, 47; 2001, №1, 42.
15. Інвентарна документація Львівської галереї мистецтв.
16. Карта-схема "Личаківський цвинтар" (Львів, 1992), №111.
17. Каталог гравюр ХУІІ – ХХ ст. з фондів Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника АН УРСР (Київ: Наукова думка, 1989), 40, іл.: 72, 187, 234, 247.
18. Кос Г., Федина Р., Вулиця Руська у Львові (Львів, 1996), 69.
19. Котлобулатова Ірина, Львів на фотографії. 1860–2006 (Львів: Центр Європи, 2006), 141, 148, 214, 230, 250, 259.

-
20. Львів. Туристичний довідник (Львів: Центр Європи, 1999), 112, 122, 123, 129, 156, 217, 268, 269, 307, 476.
21. Митці України. Енциклопедичний довідник (Київ, 1992), 470-471.
22. Образи зниклого світу. Євреї Східної Галичини (середина XIX ст. – перша третина XX ст.). Каталог виставки (Львів: Центр Європи, 2003), 83, 98, іл.: 102.
23. Паламарчук О., Пилипюк В., Львовский государственный академический театр оперы и балета им. Ивана Франко. Фотопутеводитель (Київ: Мистецтво, 1988).
24. Сьомочкін Ігор, Леонард Марконі. Сторінки творчої біографії, "Народознавчі зошити" (Львів, Інститут народознавства НАН України), 1996, №4, 250.
25. Сьомочкін Ігор, Французька скульптура і архітектурно-оздобна пластика Львова 2-ї пол. XIX ст. Зв'язки і впливи (Львів, 1994), 44-47.

Пам'ятник Адамові Міцкевичу у Львові

У проєкті Антонія Попеля «Натхнення» у складній скульптурно-архітектурній композиції вдало поєднані портретна статуя, алегоричне зображення крилатого Генія і колона класичного ордеру. На цоколі з колоною – бронзова постать поета, повернута у бік Генія, що подає йому ліру/ У створенні завершення колони Попелю допомагав його учень Михайло Парашук.

Статуя “Європа” (готель “Жорж”). Львів

На площі Міцкевича стоїть готель «Жорж», збудований 1901 року фірмою Івана Левинського за проєктом віденських архітекторів Фердинанда Фельнера та Германа Гельмера. Скульптурне оздоблення цієї споруди виконали Леонард Марконі й Антоній Попель. На фронтоні будівлі вмістили барельєф «Святий Юрій», у нішах – фігури, що символізують чотири сторони світу: Європу, Азію, Америку і Африку. Статуя, що символізує Європу, тримає в руках скульптурне погруддя Леонарда Марконі, який помер до завершення будівництва готелю.

Скульптурна композиція Антонія Попеля «Радощі та страждання життя» на Львівській Опері

Антон Попель спричинився також до оздоблення Львівської опери, збудованої 1900 року за проектом архітектора Зигмунта Горголевського.

Театр як зовні, так і всередині, наповнений низкою алегоричних скульптур. Головний фасад театру прикрашений скульптурною композицією Антонія Попеля «Радощі та страждання життя». Про них розповідає юнакові старий мудрець, зображений сидячим на сфінксі. Праворуч зображені радощі: танцююча та бенкетуюча пари і приручена пантера; ліворуч – страждання: викрадення дівчини, смерть на полі битви.

Фриз фасаду двічі розривається парними постатями муз, які вирізьбили з пісковика скульптори: Юліан Марковський (Полігімнія); Тадеуш Вишневецький (Ерато та Каліюпа); Юліуш Белтовський (Терпсихора), Тадеуш Баронч (Мельпомена й Талія), Антоній Попель (Евтерпа).

**Фігура “Трагедії” у бічній ніші
фасаду Львівської опери**

Скульптура Христа роботи Антона Попеля на будівлі монастиря Служебниць Серця Христового

У 1910–1911 роках за храмом Св. Івана Хрестителя збудували п'ятиповерхову споруду монастиря Служебниць Серця Христового. Архітектор Едмунд Жихович надав цій будівлі рис готичного та романського стилів. На розі будівлі встановили скульптуру Христа роботи Антона Попеля, яка щасливо пережила навіть більшовицькі часи.

Статуя «Торгівля» (будівля Львівського вокзалу)

У 1899–1903 рр. за проектом архітектора Владислава Садовського та за участі фірми Івана Левинського збудували новий залізничний вокзал. Новий двірець урочисто відкрито 26 березня 1904 року. З обох боків portalу головного входу в нішах стоять алегоричні статуї «Торгівля» і «Промисловість», створені Антонієм Попелем, а над порталом бачимо скульптури Петра Війтовича, які символізують Львів і залізничний рух.

Пам'ятник Тадеушеві Костюшку у Вашингтоні

На початку 1907 року скульптор здобув II місце в конкурсі на найкращий проект пам'ятника Тадеушеві Костюшку у Вашингтоні. Переможцем журі визнало проект іншого львівського скульптора – Станіслава Романа Левандовського. Але тодішній президент США Теодор Рузвельт віддав перевагу проекту А.Попеля. Митець подався до Америки, де у 1907–1909 роках працював у Чикаго над створенням пам'ятника.

На нинішній вул. Чернівецькій 1894 року встановлювали тріумфальну арку на честь цісаря Франца Йосифа I, який приїздив тоді до Львова. Архітектором тріумфальної арки був Карел Боублік. Її пластичним оформленням займалися скульптори С.Левандовський та А.Попель.

Житловий будинок з вежею під №50 у Львові збудував архітектор Юзеф Сосновський у 1900–1908 роках. Скульптурне оздоблення фасаду будівлі ймовірно зробив Антоній Попель. Біля входу в будинок лежить його кам'яний лев.

Будинок на нинішній вулиці Князя Романа, 1-3 збудували у 1891–1895 роках за проектом архітектора Францішка Сковрона. Його називали Палацом справедливості. У 1893 році центральний ризаліт споруди увінчала нині пошкоджена скульптура «Правосуддя» авторства Леонарда Марконі. У 1897-му він за допомоги Антонія Попеля доповнив бічний фасад будівлі з боку Галицької площі двома необароковими статуями «Справедливість» і «Законодавство». На жаль, вони не збереглися. Сам А.Попель 1896 року виготовив алегоричну скульптуру «Правосуддя» та фігури двох левів, встановлені у вестибюлі будівлі.

Пам'ятник Тадеушу Костюшко ([пол.](#)
Pomnik Tadeusza Kościuszki)

Кам'яниця під совами» або «Будинок із химерами» — житловий будинок у Львові, пам'ятка архітектури місцевого значення (охоронний № 891). Розташований під № 6 по вулиці Героїв Майдану, у Франківському районі. Свою неофіційну назву будинок отримав завдяки своєму багатому скульптурному декорові, з-поміж якого виділяються статуї

сов і грифонів. Первісно будинок був прибутковим і належав архітекторові Іполіту Слівінському, який збудував його за власним проектом у 1901—1902 роках. Скульптурний декор будинку виконав Антон Попель.

Інтернет джерела :

* Антоній Попель – 22 роки життя для Львова . - URL <https://photo-lviv.in.ua/antonij-popel-22-roky-zhyttya-dlya-lvova/>

* Антон Попель – автор львівського пам'ятника Адаму Міцкевичу . - URL <https://photo-lviv.in.ua/anton-popel-avtor-lvivskoho-pam-iatnyka-adamu-mitskevychu/>

* Антон Суліма-Попель . - URL <https://art.lviv-online.com/anton-sulima-popel/>

* Антоній Попель був одним із провідних #скульпториЛьвова кінця XIX – початку XX століть. - URL

<https://www.facebook.com/spadshchyna.lviv.ua/videos/%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%B9-%D0%BF%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%BB%D1%8C-%D0%B1%D1%83%D0%B2-%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BC-%D1%96%D0%B7-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D1%81%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D0%BF%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%BA%D1%96%D0%BD%D1%86%D1%8F-%D1%85%D1%96%D1%85-%D0%BF%D0%BE%D1%87%D0%B0%D1%82%D0%BA%D1%83-%D1%85%D1%85-%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BB/280330178121360/>

* Петровська Ю. Вклад Антона Попеля та його учнів у розвиток Львівської скульптури . - URL

file:///C:/Users/SChikalova/Downloads/Tnvakho_2014_1_11.pdf

* Лінда С. М. Творчість Антона Попеля у контексті репрезентації ідеї "архітектури, що говорить" / С. М. Лінда // [Сучасні проблеми архітектури та містобудування](#). - 2015. - Вип. 38. - С. 41-50. - URL

<http://nbuv.gov.ua/UJRN/>

* Антоній Попель 1865-1910 . - URL <https://lia.lvivcenter.org/uk/persons/popiel-antoni/>

* Ю.О. Бірюльов Видатний Майстер Львівської монументальної скульптури А. Попель URL <https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/be6a69ef-d19f-419b-b84e-36a747f309fe/content>